

Digitale archieven webinar weblinks etc.

We hebben de wijsheid niet in pacht, we geven tips aan anderen

Niet alleen een overzicht van websites maar ook handige tips (hoop ik)

Geen herhaling van websites van eerdere webinars

NB. Websites kunnen onderhevig zijn aan verandering waardoor links niet meer kunnen werken

Bronnen onderzoek

- Primaire bron (bron uit de tijd waar je onderzoek naar doet)
- Secondaire bron (bron die de geschiedenis beschrijft)

Zoeken:

- Bedenk wat je onderzoeksvraag is
 - o Hoofdonderwerp
 - o Tijdsperiode
 - o Plaats
 - o Specifieke aspecten waar je meer over wilt weten
- Bedenk waar je het zou kunnen vinden
- Bedenk hoeveel tijd je ingeruimd heb voor je onderzoek
- Ga zoeken, eventueel via meerdere zoekmachines zoals google, bing, yahoo
- Probeer verschillende combinaties van woorden en synoniemen (of het toevoegen van tekens voor of achter een woord)
- Dubbelcheck je gevonden informatie (betrouwbare informatie?)
- Leg je gevonden documenten vast (mappenstructuur)
- Leg je antwoorden op je onderzoeksvraag vast
- Niet gevonden wat je wilt? Schakel hulp in

Soorten archieven/bronnen:

- Fysieke bronnen/archieven (objecten)
- Geschreven archieven (boeken)
- Ongeschreven (mondelinge) archieven
- Digitale archieven

Fysieke/materiële archieven:

- Objecten onder water
- Objecten boven water:
 - o vergelijkbare schepen
 - o depots
 - o musea
 - o verzamelaars

Analoge/geschreven archieven:

- boeken
- registers

- encyclopedieën
- kranten
- tijdschriften
- citaten
- aantekeningen
- tekeningen
- foto's
- schilderijen
- kaarten
- pamfletten

Ongeschreven (mondelinge) bronnen:

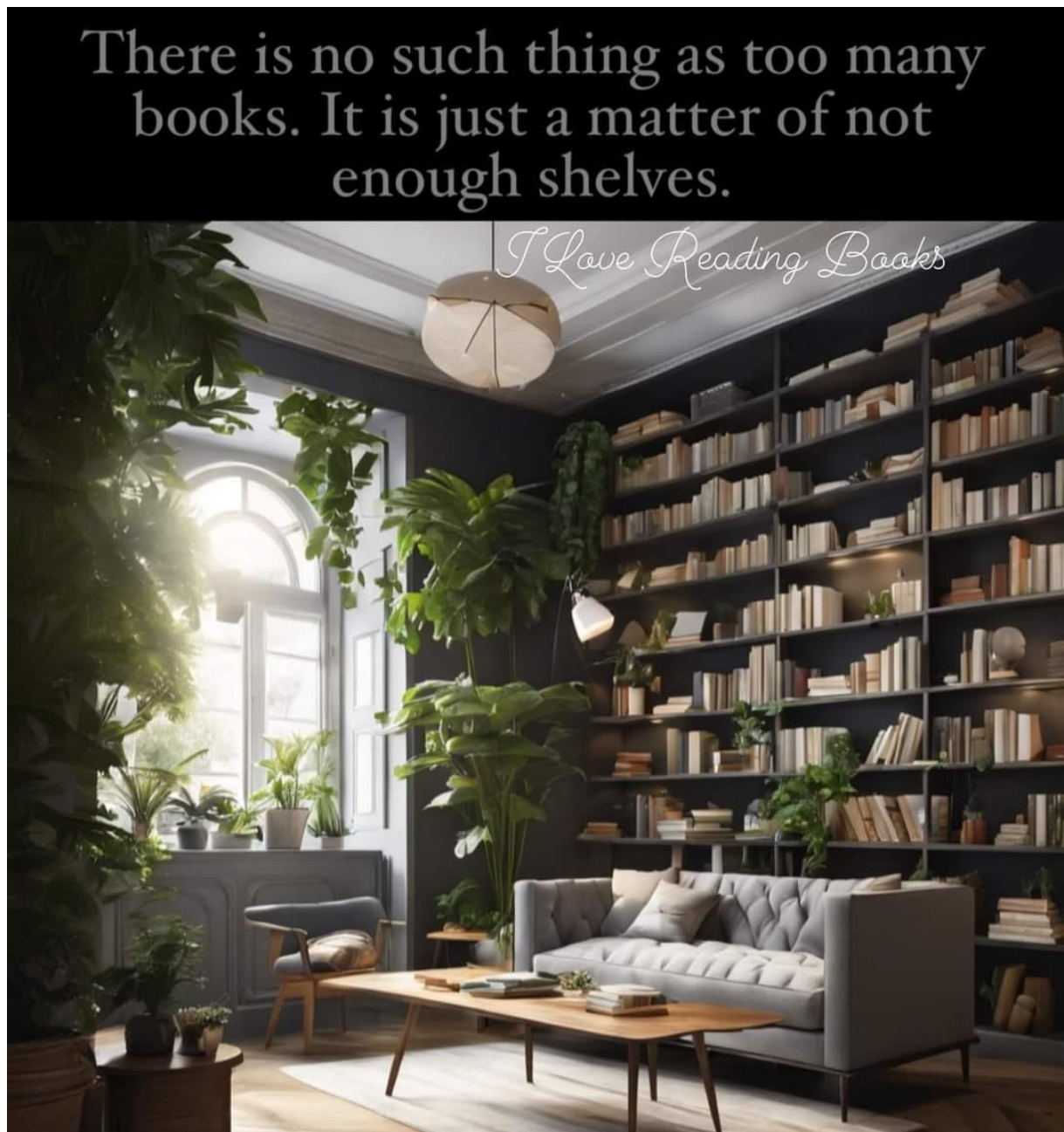
- gesprekken
- film
- video
- tv
- geluidsopname
- historische verenigingen
- e-mails met specialisten

Digitale archieven:

Gedigitaliseerde bronnen (kan van alles zijn)

Focus: gedigitaliseerde bronnen op internet

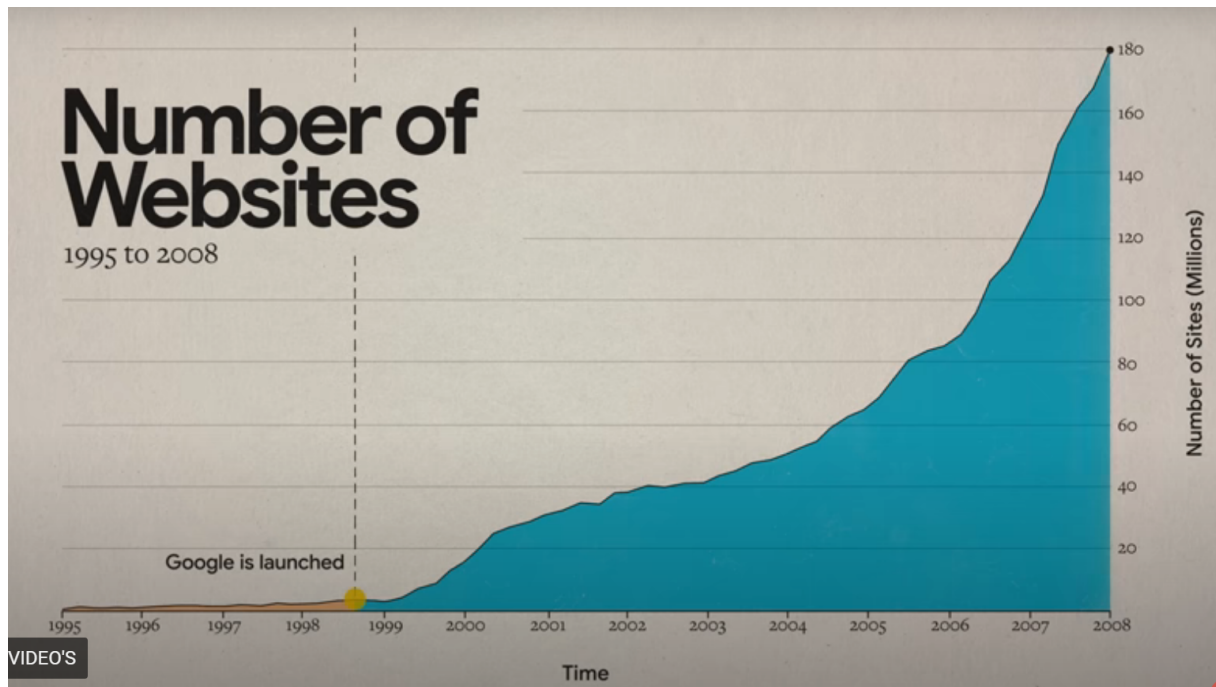
Tips voor het zoeken op internet

Oude manier van zoeken van informatie: (plaatje er bestaat niet iets als teveel boeken maar wel te weinig boekenplank)

- bibliotheek
- boeken
- encyclopedieën
- archieven

Nu: www.google.com

Google kan steeds meer!

Bijv. google, afbeeldingen (woord intypen en dan vele afbeeldingen)

Google lens (afbeelding uploaden en dan kijkt google wat de overeenkomsten zijn met andere afbeeldingen en wat het zou kunnen zijn)

Google books (gedigitaliseerde boeken maar ook boeken die ergens te koop/lezen zijn)

<https://books.google.nl/>

Amerikaanse wetenschappelijke gedigitaliseerde boeken collectie,

<https://www.hathitrust.org/the-collection/search-access/>

Veel oude boeken inmiddels gedigitaliseerd! En doorzoekbaar

Denk ook aan boekwinkeltjes.nl (<https://www.boekwinkeltjes.nl/>) en nautiek (<https://nautiek.nl/>)

Google Scholar, <https://scholar.google.com/> (wetenschappelijke boeken en artikelen)

Google translate (vertalen van buitenlandse teksten)

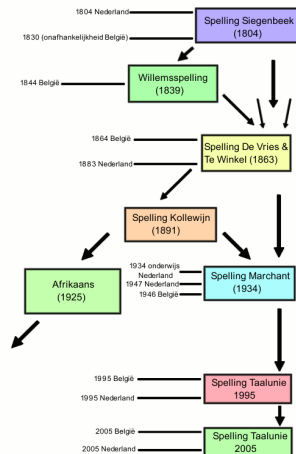
Documenten doorzoeken (Ctrl F)

Zoektips:

- Gebruik niet teveel woorden/termen
- Gebruik geen zinnen maar steekwoorden
- Probeer meerdere verschillende combinaties van woorden
- Wees concreet over wat je zoekt (bijv. geschiedenis, werf)
- Gebruik ook 'leken termen'
- Gebruik synoniemen
- Gebruik van tekens om je zoekactie te verbeteren

Taal:

- Spelling
- Oudere spelling
 - o in welke tijd speelde dit en hoe schreef men het woord destijds
 - o wellicht waren meerdere spellingen gebruikelijk
- Gebruik andere talen (bijv. als schip/persoon uit het buitenland komt)

Taal:

- Oud Nederlands (500-1000, of 8^e eeuw - 1150)
- Middel Nederlands (1150 – 14^e eeuw)
- 15^e - 16^e eeuws Nederlands
- 17^e eeuws Nederlands
- Spelling-Siegenbeek 1804
- Willemsspelling 1839
- Spelling De Vries & Te Winkel 1863
- Spelling Kollewijn 1891
- Spelling Marchant 1934
- Spelling Taalunie 1995
- Spelling Taalunie 2005

Pas op met:

- Autocorrectie (spelfout)
- Aanvullen van woorden
- Scanfouten
- Woorden die meerdere verschillende betekenissen hebben
- Objecten/personen die dezelfde naam hebben maar van een andere periode/plaats

Wat laat google weg/irrelevant voor zoekactie:

- Hoofdletters of kleine letters
- Interpunctie zoals komma's, punten etc.
- Kleine woordjes zoals de, het, een, van

Gebruik van tekens om je zoekactie te verbeteren:

- Exact zoeken met aanhalingstekens zoals “willem de oranje”
- Enkele aanhalingstekens, bijvoorbeeld ‘de’, dit woord mag in een zoekactie niet worden genegeerd worden
- Gebruik van ? in een woord om verschillende schrijfwijzen te vinden (1 letter anders)
- Wildcard * om iets te vinden waarvan je niet exact zeker bent in een combinatie (* vervangt meerdere letters in een woord)
- ~woord, kun je gebruiken om met meerdere synoniemen tegelijkertijd te zoeken
- Getallen reeksen met 2x een punt, bijvoorbeeld 1850..1895 (vroeger was dat met 3 puntjes), geen spatie ertussen!
- *.1895, geeft getallen 1895 of lager, idem 1895..* getallen 1895 of hoger
- -woord, levert zoekresultaten waarbij woord wordt genegeerd (of NOT (met hoofdletters)
- Het minnetje kan ook gebruikt worden om geen andere woorden te vinden die langer zijn dan je zoekwoord (bijv. Thoma-, anders krijg je ook Thomas bijv.)
- + om woorden te combineren (bijv. naam + stamboom), ipv + kun je ook AND (met hoofdletters) gebruiken
- +woord (hiermee voorkom je dat google typefouten die zo bedoeld zijn corrigeert)
- OR om verschillende woorden tegelijkertijd te zoeken (bijv. meervoudsvormen die je anders schrijft dan alleen met een s of en er achter)
- Define: levert definities van een woord op
- -site:marktplaats (let op, geen spatie!), levert zoekresultaten waarbij marktplaats wordt genegeerd
- filetype:xlsx, om een specifiek type file te zoeken

Extra tijdens webinar opgemerkt hierover:

- ook goed om vast te leggen welke bron niets oplevert. dat scheelt later zoeken
- ? en * vervangen niet alleen letters, maar alle karakters op het toetsenbord, dus ook cijfers of een spatie
- De + (AND) is de standaard instelling als je meerdere woorden intypt, dus hoeft je niet specifiek in te geven.
- Verschillende woorden zoals meervoudsvormen zoeken gaat makkelijker met een * als laatste karakter. OR werkt voornamelijk voor echt verschillende woorden zoeken.
- site: (of host:) werkt ook met domeinen, zoals .com of .nl.
- alternatief voor knippen: rechter muisklik en schermopname selecteren. Handig als de tekst langer is dan het scherm hoog is

Zoekresultaten tips:

- Open meerdere tabbladen om nadere zoekresultaten te bekijken
- Gebruik Ctrl F in een website om te zoeken waar op de website jouw zoekterm staat
- Filteren van zoekresultaten op type (bijv. afbeelding, video), periode/tijd, grootte
- Sla afbeeldingen apart op
- Print websites teksten naar pdf (deze is altijd te bekijken ook als de betreffende website niet meer bestaat)
- Pdf is te verkiezen boven word of iets anders omdat met een andere/nieuwere versie oude bestanden niet altijd meer leesbaar zijn

Meer lezen over zoektips:

<https://id.nl/huis-en-entertainment/computer-en-gaming/software/tips-voor-beter-zoeken-met-google-64477>

<https://onderzoektips.ugent.be/nl/tips/00002031/>

<https://support.google.com/websearch/answer/2466433?hl=nl>

<https://www.erfgoedplatformoverijssel.nl/kennisbank/hoe-doe-je-online-historisch-onderzoek/>

Interessante websites

Algemene landelijke archieven (vele onderwerpen):

- Archieven, <https://www.archieven.nl/nl/>
- Archiefnet.nl (zoekservice voor producten en diensten van bedrijven), <https://www.archiefnet.nl/>
- Nationaal archief (vele onderwerpen, nader uitwerken), <https://www.nationaalarchief.nl/> (voorheen oa gahetna) (o.a. VOC archief, sonttol, etc.)
- Koninklijke bibliotheek, <https://www.kb.nl/>
- Beeld en geluid, <https://zoeken.beeldengeluid.nl/>
- Parlementaire documenten 1814-1995, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken/historisch>
- Geheugen van Nederland, <https://geheugenvannederland.nl/>
- National archives (Engels archief), <https://www.archives.gov/>
- British Library, <https://www.bl.uk/>
- Belgisch nationaal (rijks)archief, <https://search.arch.be/nl/>
- Internet archief, <https://archive.org/> (hiermee kun je oude vervallen websites toch bekijken!)
- <https://archive.org/web/>
- Zie ook <https://www.wponderhoud.nl/wayback-machine/#::~text=Ga%20naar%20de%20website%20van,de%20knop%20%E2%80%9CBROWSE%20HISTORY%E2%80%9D>.

Kranten en tijdschriften:

- Delpher, www.delpher.nl
- Duitse Delpher, <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/newspaper?fbclid=IwAR1Uz0x4H-UHIZbQgQ6084Gv7929F7vtMG2eUx2idovDurJiyu5EHZAPiPY>
- Engels Delpher, <https://www.britishnewspaperarchive.co.uk/>
- Franse Delpher, <https://gallica.bnf.fr/accueil/en/html/accueil-en>
- Noorse Delpher, <https://www.nb.no/search>
- Deense Delpher, <https://www.kb.dk/en/find-materials/collections/national-newspaper-collection>
- International Journal of Nautical Archeology, <https://www.tandfonline.com/toc/rjna20/current>
- Westerheem publicaties (AWN blad), <https://www.awn-archeologie.nl/westerheem-2/>
- Tijdschriften en artikelen <https://www.tandfonline.com/>
- Diverse Belgische en andere kranten archieven <https://vlaamse-erfgoedbibliotheeken.be/kranten/online>
- Belgische kranten, <https://www.belgicapress.be/?lang=NL>

Taal:

- Etymologie (betekenis van woorden), <https://etymologiebank.nl>
- <https://onh.nl/verhaal/wie-verstaat-er-nog-oudnederlands>
- Historische woordenboeken, <https://ivdnt.org/woordenboeken/historische-woordenboeken/>

- Vergeten woorden, <https://taaldacht.nl/vergeten-woorden/>
- Oud Nederlands woordenboek, <https://ivdnt.org/woordenboeken/oudnederlands-woordenboek/>

Regionale archieven:

- Provinciaal
- Gemeentelijk
- Streek/regio
- Honderden regionale organisaties zoals archiefdiensten, historische verenigingen en musea, <https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=190&miadt=1&milang=nl&misort=unititle%7Cdesc&miview=tbl>
- Gemeente archief Rotterdam, <https://stadsarchief.rotterdam.nl/>
- Zeeuws archief, <https://www.zeeuwsarchief.nl/digitalisering-archieven-zeeuwse-ambachtsheerlijkheden/?fbclid=IwAR2qU3yAiw2g9TboHdC4uRIRxnhgM7taNPwskiml4Za9khabatb5a1uqcUc>
- Amsterdam (notarieel) archief, <https://archief.amsterdam/>
- Alle Amsterdamse akten, <https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/organisatie/projecten/alle-amsterdamse/>
- https://pure.knaw.nl/ws/portalfiles/portal/848436077/Een_goudmijn_voor_maritiem_onderzoek.pdf
- Averij grosse archief Amsterdam, <https://archief.amsterdam/uitleg/indexen/29-averijgrossen-1700-1810>
- Amsterdamse werven, <https://www.ndsm-werfmuseum.nl/>

NB. Vele regionale archieven zijn ook (grotendeels) ontsloten via landelijke archieven:

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/archieven-in-nederland>

- Brabants historisch informatie centrum
- Drents archief
- Het Flevolands archief
- Gelders archief
- Groninger archief
- Het Utrechts archief
- Collectie Overijssel
- Noord-Hollands archief
- Historisch Centrum Limburg
- Tresoar (Fries archief)
- Zeeuws archief

Archiven van bedrijven/organisaties:

- Beeldarchief Rijkswaterstaat (films en foto's), <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/ons-organisatie/ons-beeldarchief>
- Overige documenten Rijkswaterstaat, <https://open.rijkswaterstaat.nl/>
- Archiven waterschappen, <https://www.archiefweb.eu/openbare-webarchieven-waterschappen/>
- <https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/organisatie/blog-bronnen-bytes/totaal-digitaal-doorzoekbaar/>

- Kronieken 1500-1850, <https://kronieken.transkribus.eu/>
- Diverse gedigitaliseerde handgeschreven notariële archieven doorzoekbaar, <https://zenodo.org/records/11209325>
- Beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, <https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>
- Nederlandsch Economisch Historisch Archief, <https://www.neha.nl/>

Archeologie:

- Nationale onderzoeks agenda archeologie, NOaA 2.0, <https://noaa.cultureelerfgoed.nl/search>
- Archis rapportages (Dans Easy), <https://archaeology.datastations.nl/>
- Archis, MACHU en Sonarreg zijn niet toegankelijk voor vrijwilligers. Vraag hierbij hulp

Maritieme geschiedenis

- Canon van Nederland, <https://www.canonvannederland.nl/nl/>
- Maritieme geschiedenis van Nederland (4 OCR boeken), <https://www.huygens.knaw.nl/resources/maritieme-geschiedenis-der-nederlanden/>
- Nieuwe maritieme geschiedenis van Nederland, <https://beta.nmgn.huygens.knaw.nl/>
- Maritiem Portal, <https://maritiemportal.nl/>
- Netwerk maritieme bronnen wordt opvolger van Maritiem Digitaal (collecties van (vnl. Nederlandse) maritieme musea) <https://www.maritiemdigitaal.nl/>
- Nog meer maritieme bronnen, <https://maritiemportal.nl/instellingen/>

Wrak en scheepsbeschrijvingen:

Nederland:

- Marhisdata, <https://marhisdata.nl/>
- Monsterrollen, <https://www.marhisdata.nl/monsterrol-uitleg>
- Scheepswerven van Jeroen ter Brugge, <https://wervendatabase.marhisdata.nl/>
- Marine schepen, <https://marine.marhisdata.nl/>
- Wrakkendatabase, <https://wrakken.marhisdata.nl/>
- Visserijregister, <https://www.zuiderzeecollectie.nl/page/1049/centraal-visserijregister>
- Binnenschepen liggers, https://s2ho.nl/LSD/top/common/ZoekInLiggers_01.php
- Wrakkenmuseum Terschelling, <https://wrakkenmuseum.nl/>
- Maritieme Stap Stenen (MaSS), <https://mass.cultureelerfgoed.nl/>
- Dordrechtse scheepvaart, <https://blokland.dordtenazoeker.nl/>
- De binnenvaart schepen, https://www.debinnenvaart.nl/schepen_home/
- Skûtsje historie scheepswerven, <https://www.skutsjehistorie.nl/scheepsbouw.php>

België:

- Belgische wrakkendatabase (alleen Noordzee), <https://wrakkendatabank.afdelingkust.be/>
- Beschermde wrakken België, https://www.kustportaal.be/sites/kustportaal.be/files/public/fxd_maps/19_wrakken.pdf
- Belgische wrakken, <https://www.maritieme-archeologie.be/>
- Belgische binnenvaart schepen database, <https://binnenvaarterfgoed.be/bbs1/>

Deens:

- Deense wrakkendatabase, <https://www.seawarmuseum.dk/en/Articles/Stranded-and-Wrecked-Ships/Forlisregister>
- Deense wrakkendatabase, <https://www.vragguiden.dk/>
- Deens cultuur erfgoed database, <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>
- Deense maritieme bibliotheek (met oa schepenlijsten), <https://www.sbib.dk/>

Internationaal:

- Wrecksite, <https://www.wrecksite.eu/wrecksite.aspx?lan=nl>
- Maritime Stepping Stones (MaSS), <https://mass.cultureelerfgoed.nl/>
- Lloyds heritage and education centre, <https://hec.lrfoundation.org.uk/>
- detol, <https://www.soundtoll.nl/>
- Nationaal archief Sonttol, <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/sontregisters-18e-eeuw>
- Engelse wrakkendatabase, <https://www.admiralty.co.uk/access-data/marine-data>
- Franse wrakkendatabase, <https://data.shom.fr>
- Maritime Quest, <https://www.maritimequest.com/>
- Miramar Ship Index, <https://www.miramarshipindex.nz/>
- Piet's scheepsindex, <https://www.scheepsindex.nl/>
- Kustvaart forum, <https://www.kustvaartforum.com/>
- Duitse wrakkenlijst, <http://www.schiffswrackliste.de/Gesamtverluste%201939-1945%20BRT%20u.%20ts%20.htm>
- Engelse historische schepen, <https://www.nationalhistoricships.org.uk/the-registers/about-the-registers>
- <https://www.shipphoto.nl/index.asp>

Lloyds archief:

- <https://hec.lrfoundation.org.uk/>
- <https://hec.lrfoundation.org.uk/archive-library/information-sheets>
- <https://hec.lrfoundation.org.uk/>

Andere klassebureau's:

- Bureau Veritas (1829-1914), https://www.digishelf.de/inhaltsverzeichnis/54962810X/1/LOG_0000/
- Germanischer Lloyd:
- https://opacplus.bsb-muenchen.de/discovery/search?query=any,contains,Germanischer%20Lloyd&tab=Everything&search_scope=MyInst_and_CI&vid=49BVB_BSB:VU1&offset=20
(zoeken 'Germanische Lloyd' in Alles)
- <https://www.marhisdata.nl/scheepsregisters>
- https://www.digitale-sammlungen.de/en/search?query=%28Germanischer+Lloyd+Internationales+Register%29&filter=pers_inst_facet%3A%22Germanischer+Lloyd+AG%22

Scheepsbeschrijvingen overig:

- Van gaand en stand want deel 1 t/m 5 (Peter Dorleijn), <https://www.ssrp.nl/publicaties/bibliotheek/boeken-over-de-geschiedenis-van-de-visserij/van-gaand-en-stand-want-deel-i-tm-v>
- Federatie Varend Erfgoed Nederland, <https://www.fven.nl/>

Denk ook aan Facebook groepen bijv.

- Visserij schepen van vroeger en nu
- Foto's van visserij schepen
- Slepen en bergen op de Westerschelde
- Beurtschepen
- Scheepsfoto's coasters
- Coasters 'schepen van de kustvaart'
- Coasters uit het verleden en heden
- vervallen 'skûtsjes / tjalken'

ieder type schip heeft wel een eigen groep (of meerdere)

Marhisdata heeft inmiddels ook diverse groepen:

- marhisdata: coasters
- marhisdata: scheepswerven
- marhisdata: scheepswrakken
- marhisdata: grote handelsvaart
- marhisdata: marine

Scheepswerven (aanvulling)

- Wervendatabase van Jeroen ter Brugge, <https://wervendatabase.marhisdata.nl/home>
- Wervendatabase van Marhisdata, <https://www.marhisdata.nl/zoeken&s=werf>
- Wervendata van Jan Sepp, <https://www.s2ho.nl/generieke-gegevens/scheepswerven/>

VOC-archieven:

- Transkribus, <https://readcoop.eu/transkribus/> (volgens mij is dit vooral bedoeld voor het digitaal lezen van handgeschreven documenten, niet specifiek voor VOC archief)
-
- Dutch Asiatic Shipping, <https://resources.huygens.knaw.nl/das/>
- VOC opvarenden 1699-1794, <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/voc-opvarenden-1699-1794>
- Boekhouder generaal Batavia, https://resources.huygens.knaw.nl/boekhoudergeneraalbatavia/index_html
- Inventaris VOC archief in het Nationaal Archief, http://www.gahetna.nl/archievenoverzicht/pdf/NL-HaNA_1.04.02.ead.pdf
- De VOC website, <https://www.vocsite.nl/index.php>
- Nationaal archief monsterrol (online inzien), <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/2.01.30/download/pdf>
- Globalise, <https://globalise.huygens.knaw.nl/>
- Dutch Ships and Sailors, <https://dutchshipsandsailors.nl/>

WIC-archieven

Gerhard de Kok heeft de WIC-archieven (vaak handgeschreven documenten getranscribeerd en digitaal doorzoekbaar gemaakt

- <https://dekok.xyz/htrsearch/wic> en
- <https://htrhub.dekok.xyz/wic>

- <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/wic-overgekommen-brieven-en-papieren-1621-1674>
- <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/scheepswrakken-16e-18e-eeuw>

Oorlogsschepen en defensie:

Nederland

- Tweede wereldoorlog, <https://www.oorlogsbronnen.nl/>
- Oorlogsdocumentatie, <https://www.niod.nl/>
- Nederlands Instituut voor Militaire Historie, <https://www.nimh.nl/>
- Bouwtekeningen van Nederlandse Marine schepen (1683-1996), <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/4.MST>
- Nederlandse onderzeeërs, https://web.archive.org/web/20010710004123if_/http://www.dutchsubmarines.com:80/
- Nederlandse onderzeeër O13 (Still on patrol), <https://stillonpatrol.eu/>
- Marineschepen, <https://marineschepen.nl/>
- Nederlandse marineschepen komen ook op marhisdata.nl

Engels

- Engelse onderzeeërs, <https://www.rnsubs.co.uk/>
- Engelse Marine Nationaal Archief, <https://www.nationalarchives.gov.uk/search/results/?q=navy>
- Engels onderzeeër museum, <https://www.nmrn.org.uk/visit-us/submarine-museum>
- Royal Navy onderzeeërs, <https://www.rnsubs.co.uk/>
- Mercantile Navy List, https://dai.mun.ca/digital/mha_mercant/
- Royal Navy loss list, <https://thisismast.org/research/royal-navy-loss-list.html>
- Imperial War Museums, Engels oorlogsarchief o.a. foto's, films, documenten, <https://www.iwm.org.uk/collections>

Duits

- Duitse onderzeeërs, <https://www.uboaat.net/>
- Erich Gröner, Die Deutschen Kriegsschiffe, [https://prussia.online/Data/Book/di/die-deutschen-kriegsschiffe-1815-1945/Gr%C3%B6ner%20E.%20Die%20deutschen%20Kriegsschiffe%201815-1945.%20Bd.%204%20\(1986\).pdf](https://prussia.online/Data/Book/di/die-deutschen-kriegsschiffe-1815-1945/Gr%C3%B6ner%20E.%20Die%20deutschen%20Kriegsschiffe%201815-1945.%20Bd.%204%20(1986).pdf) (dit is alleen deel 4 van de totaal 8 boeken)
- Duitse zeeoorlogsvoering op zee 1939-1945, <https://www.wlb-stuttgart.de/seekrieg/chronik.htm>
- Duitse onderzeebootmuseum, <https://dubm.de/>
- Uboat herdenkingmonument, <https://www.ubootehrenmal.de/web4/>
- Duits Uboat archief, <https://www.uboaarchive.net/index.html>

Anders:

- Poolse zoektocht naar de onderzeeër Orzel, <https://santiodnalezcorla.pl/category/2019r-santi-expedition/?lang=en>
- Onderzeeër Orzel, <http://www.orz.el.one.pl/news.php>
- Amerikaanse en Engelse militaire geschiedenis, <https://www.fold3.com/>

- Diverse vlaggenstaten, oorlogsverliezen 1914-1945, <https://www.world-war.co.uk/warloss.php>
- Navypedia, vrijwel alle vlaggenstaten wereld, https://www.navypedia.org/ships_index.htm

Internationaal

- Janes Fighting ships, https://en.wikipedia.org/wiki/Janes_Fighting_Ships
- Janes jaarboeken, <https://www.janes.com/publications/janes-defence-intelligence-yearbooks>

Vliegtuigwrakken:

- Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945, <https://www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl/>
- WW2 Allied Aircraft Crashes in the Netherlands, North Sea & English Channel, <https://www.airwar4045.nl/>
- Stichting Aircraft Recovery Group, <https://arg1940-1945.nl/>
- Wings to victory (Zuid West Nederland), https://www.wingstovictory.nl/index.php/Wings_to_Victory
- Vliegtuigwrakken Flevoland, <https://www.flevolanderfgoed.nl/home/erfgoed/zuidelijk-flevoland-2/vliegtuigwrakken.html>
<https://emmeloord.info/vliegtuigwrakken/>
<https://www.zzairwar.nl/>

Onderdelen van schepen:

- Gebruik ook google LENS (afbeelding van het object dat je zoekt centraal in de afbeelding)
- Thesaurus (standaard begrippen), <https://thesaurus.cultureelerfgoed.nl/>
- Zeilvaart Lexicon (boek van Jules van Beylen), <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2023/01/01/zeilvaartlexicon>
- Binnenvaarttaal, <https://www.debinnenvaart.nl/binnenvaarttaal/>
- Vaartips.nl, <https://vaartips.nl>
- Winkler Prins 1870, <https://www.ensie.nl/winkler-prins-1870>
- Wikipedia
- Big anchor project, big cannon project
-

Personen

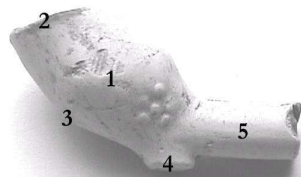
- Centrum voor familiegeschiedenis, <https://cbg.nl/>
- Geneanet, <https://nl.geneanet.org/>
- Genea knowhow, <https://www.geneaknowhow.net/>
- Stamboom gids, <https://www.stamboomgids.nl/>
- Genealogie online, <https://www.genealogieonline.nl/>
- Grafstenen in Nederland, <https://www.online-begraafplaatsen.nl/>
- Begraafplaatsen in Nederland, <https://graftombe.nl/>
- Volkstellingen 1795-1971, <http://www.volkstellingen.nl/nl/>
- Biografisch portaal van Nederland, <http://www.biografischportaal.nl/>
- Wie was wie, <https://www.wiewaswie.nl/>

- Gekaapte brieven, <http://www.gekaaptebrieven.nl/>
- Prize papers, <https://prizepapers.huygens.knaw.nl/>
- Monsterrollen Museum aan de A (vh Noordelijk Scheepvaartmuseum), <https://museumaandea.nl/monsterrollen>
- Militairen en marine personeel, <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/militairen-en-marinepersoneel>
- Stichting Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945, <https://onderzeeboot.org/>
- Stichting koopvaardijpersoneel 1940-1945, <https://www.koopvaardijpersoneel40-45.nl/>
- Wereldwijde stamboom, <https://www.geni.com/>
- Commonwealth war graves commission, <https://www.cwgc.org/>
- Genealogie van verschillende landen (oa UK), <https://www.ancestry.com/>
- Genealogie Engeland, <https://www.findmypast.co.uk/>
- Internationale Rode kruis oorlogsarchief, <https://www.icrc.org/en/icrc-archives>
- Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging, <https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/centraal-archief-bijzondere-rechtspleging-cabr>
- Onderzoek personen in de oorlog, <https://oorlogvoorderechter.nl/>
- Start gratis je stamboom, <http://www.myheritage.nl>
- Nederlandse Genealogische Bronnen, www.ngv-bronnen.nl

Oude lokale gegevens:

- Plaatsnamen, <https://www.metatopos.eu/>
- Aardrijkskundig woordenboek 1900, <http://www.genea.nl/zoeken/index.htm>
- Oude schrijfwijzen van plaatsnamen, <https://bouwstoffen.kantl.be/tw/geografie/>
- Verdrongen plaatsen in Nederland, [https://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Verdrongen plaats in Nederland](https://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Verdrongen_plaats_in_Nederland)
- Vaarwegen in Nederland, <https://www.vaarweginformatie.nl/frp/main/#/page/downloads>
- Oudere vaarwegen in Nederland, wegwijzer voor de binnenscheepvaart
- Nederlands en Duits weer vanaf 1901, <https://www.wetterzentrale.de/nl/weatherdata.php>
- Ouder Nederlands weer, zie <https://www.genealogieonline.nl/over-de-dag/>

De belangrijkste onderdelen van de kleipijp.

- 1 = Pijpekop (ook wel "kop" of "ketel"), het dikste deel wordt "buik" genoemd.
- 2 = ketelopening, heeft vaak een getande versieringsrand.
- 3 = wand, (de dikte van de).
- 4 = Hiel, aanvankelijk plat voor het kunnen neerzetten, later ontstaan ook puntige vormen, werd later vaak voorzien van een zgn. hielmerk
- 5 = Pijpesteel (ook wel "steel" of "rookkanaal")

Voorwerpen aan boord:

- Gebruik ook google LENS (afbeelding van het object dat je zoekt centraal in de afbeelding)
- Portable antiquities in the Netherlands (PAN), <https://portable-antiquities.nl/pan/#/public>

- Rijksmuseum, <https://www.rijksmuseum.nl/nl/zoeken>
Keramiek, <https://faro.be/kennis/materialen/keramiek/keramiek-herkennen>
- <https://archeologiewaterland.nl/2020/05/30/digitaal-determineren-met-de-determinatiewijzer/>
- Herkennen van archeologische vondsten uit waterbodems en hoe daar mee om te gaan, <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2013/01/01/herkennen-van-archeologische-vondsten-uit-waterbodems-en-hoe-daar-mee-om-te-gaan>

- Royal Museum Greenwich, Nationaal scheepvaart museum UK, <https://www.rmg.co.uk/collections/objects>

Pijpen

- Kleipijpen kunnen goed gedateerd worden:
- <https://www.kleipijpen.nl/vormen-van-de-kop/> en <https://www.kleipijpen.nl/merken/uitleg-over-merken/>
- <http://www.pipearchive.co.uk>
- <http://www.piepstok.nl/vondsten/pijpen.html>
- <https://www.claypipes.nl/>
- <https://www.tabakspijp.nl/literatuur/>

Kanonnen

- Kanonnen, <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2020/01/01/kanonnen-van-nederland>
- Royal Armouries, <https://royalarmouries.org/collection/#/objects>
- Zweeds digitaal museum, <https://digitaltmuseum.se/>
- The Ordnance society, <https://ordnancesociety.org.uk/publications/>

- British smooth-bore artillery, David Mc Connell,
<https://sha.org/assets/documents/British%20Smooth-Bore%20Artillery%20-%20English.pdf>
- Big Cannon Project, <https://www.bigcannonproject.org/>

Meer over archief onderzoek:

Boek Droge kost voor natte geschiedenis

Boek Van doolhof naar doe boek, waardestellend kader nader verklaard

Boek Nederlands kolonialisme (specifiek hoofdstuk over zeemacht en koopvaardij)

Boek Archiefwijzer

Hulpmiddel bij bureau onderzoek

- <https://www.erfgoedplatformoverijssel.nl/kennisbank/hoe-doe-je-online-historisch-onderzoek/>
- <https://www.awn-archeologie.nl/afdeling/lwaow/wp-content/uploads/2023/03/Hulpmiddel-bij-bureauonderzoek-V12.pdf>

Eerste Hulp Bij e-Onderzoek

Ewoud Sanders

- Sanders eerste hulp bij e-Onderzoek, <https://scholarlypublications.universiteitleiden.nl/handle/1887/17774>

Wrakkenwijzer Nationaal Archief

- <https://archeologieonline.nl/nieuws/wrakkenwijzer-online-gezet>

Fysieke archieven op locatie (o.a.):

- Nationaal archief
- RCE bibliotheek
- Tresoar
- Noord-Hollands archief Haarlem
- Scheepvaartmuseum Amsterdam
- Maritiem museum Rotterdam
- Stadsarchieven

Extra cursussen:

- Oefenen van oude handschriften, <https://watstaatdaer.nl/>
- Paleografie cursus, <https://www.geneaknowhow.net/genea/lokaal.htm>
- Online erfgoed vrijwilliger cursussen, <https://www.erfgoedvrijwilliger.nl/online-cursussen/>

- Erfgoed vrijwilliger cursussen, <https://www.erfgoedvrijwilliger.nl/verdieping/voor-vrijwilligers/>
- Erfgoed vrijwilliger cursussen Zuid-Holland, <https://www.fonds1818.nl/activiteiten>
-

Handige websites en nieuwsbrieven om een abonnement op te hebben:

Maritiem Portal, <https://maritiemportal.nl/nieuwsbrieven/>

Scheepspost, <https://www.scheepspost.info/newsletter/>

Maritiem Erfgoed Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/maritiem-erfgoed>

Tijdschrift Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, <https://www.cultureelerfgoed.nl/abonneren>

Extra websites benoemd tijdens het webinar:

https://www.google.com/advanced_search

www.zoekenboek.nl/boeken-zoeken/onderwerp-zoeken/

https://en.wikipedia.org/wiki/Regular_expression

<https://www.ssrp.nl/publicaties/bibliotheek/boeken-over-scheepstypes/verdwenen-schepen>

www.oorlogsgravenstichting.nl

Extra benoemd tijdens het webinar 2025:

Online bibliotheek catalogus van het Scheepvaartmuseum Amsterdam, <https://collectie.hetscheepvaartmuseum.nl/search/simple>

Online bibliotheek catalogus van het Maritiem Museum Rotterdam, <https://mmr.adlibhosting.com/ais6V50/search/simple>

VPN gebruiken en dan het land kiezen waar je in wilt zoeken, kan je beperkingen van google om vooral te zoeken in Nederland omzeilen

Het gebruik van bijzondere tekens om te zoeken in Google (wat werkt, wat is onbetrouwbaar en wat werkt niet meer), <https://ahrefs.com/blog/google-advanced-search-operators/>

Als je dit niet allemaal wil/kunt onthouden, veel kun je ook rechtstreeks via "Geavanceerd zoeken": https://www.google.com/advanced_search

Registratie ANWB 1924/25 is ook een interessante bron, <https://www.ssrp.nl/stamboek/papieren-schepenlijsten/nederlandsch-jachtregister-1924-1925-met-supplement>

Het IISG (internationale instituut voor sociale geschiedenis) kan ook een interessant archief zijn voor scheepvaart, <https://iisg.amsterdam/nl>

Archief van de werf Koninklijke Maatschappij De Schelde (KMS), met o.a. de O13 en de Orzel,
<https://www.zeeuwsarchief.nl/zoekgids/koninklijke-maatschappij-de-schelde/#:~:text=Iconisch%20voor%20de%20Nederlandse%20scheepsbouwindustrie,bleven%20de%20archieven%20integraal%20be waard.>

Extra n.a.v. webinar 2026:

Betekenis van VOC termen opzoeken, <https://resources.huygens.knaw.nl/vocglossarium>

VOC woordenlijst scheepsbouw, <https://www.vocsite.nl/woordenlijst/index.php>

Geschiedenis van het Nederlandsche zeewezen (5 delen in 10 banden),
https://www.dbnl.org/tekst/jong102gesc02_01/

Voor info over wrakken in NL wateren kan iedereen ook even bij mij vragen: hans@wrakdata.nl

Datum invoeren in een cel in excel en dan de datumnotatie toepassen geeft de dag van de week.

1000 jaar weer van Jan Buisman, 8 boeken, <http://www.duizendjaarweer.nl/>

Tuchtcollege voor de scheepvaart, <https://www.tuchtcollegevoordeschepvaart.nl/>